

Kom uit die kraan!!

Tjibbe Veldkamp & Alice Hoogstad

Groep 1 & 2

© 2018 Iselinge Hogeschool

Thema: beeld (tekst en illustraties vertellen samen het verhaal)

Bart gaat altijd kijken bij de bouwplaats. Op een dag klimt hij zomaar op de wals, de cementwagen en de hijskraan. Hij richt een enorme ravage aan. Aan het eind van het verhaal blijkt Bart er een hele goede reden voor te hebben. Wie goed naar de illustraties kijkt, ontdekt tijdens het verhaal al wat die reden is. Hebben de leerlingen oog voor het spel tussen tekst en beeld?

INLEIDING

Vertel enthousiast over de leesgesprekken die de komende tijd gevoerd gaan worden. Noem vervolgens de titel van het boek (laat de voorkant nog niet zien).

- *Waar zou het boek over gaan denk je? Waarom denk je dat?*
- Vraag naar de betekenis van een kraan. *Wat is een kraan?* Het woord 'kraan' wordt mogelijk op verschillende manieren geïnterpreteerd (waterkraan, hijskraan). Geef hier ruimte voor.

Laat nu de kaft van het prentenboek op het Digibord zien. Maak hiervoor gebruik van de PowerPoint met de vertelplaten.

- Vertel de titel, auteur en illustrator van het boek.
- Laat de leerlingen de illustratie op de kaft bekijken. *Wat zie je allemaal?*
- Vraag de leerlingen nogmaals te voorspellen waarover het verhaal gaat. Mogelijk hebben de leerlingen na het zien van de illustratie op de kaft andere verwachtingen gekregen. Ga hierover kort in gesprek.
- *Op welke plek kun je een hijskraan zien? Deze hijskraan tilt een politieauto op, dat heb ik nog nooit gezien!* Praat over de dingen die meestal door een hijskraan worden opgetild.
- Besteed kort aandacht aan de jongen in de hijskraan. *Wie zit er in deze hijskraan? Wat voor een soort jongetje is dat, denk je?*

Leesgesprek 1

Tijdens dit eerste leesgesprek staat het verhaal door tekst en beeld centraal. Eerst wordt het verhaal interactief voorgelezen aan de hand van digitale vertelplaten. Bij iedere plaat worden gerichte vragen gesteld. Vervolgens wordt het verhaal nogmaals voorgelezen. Dit keer wordt specifiek stilgestaan bij de illustraties.

Gevraagde voorbereiding

-

Tijdsduur

± 40 minuten

Benodigde materialen

- Prentenboeken *Kom uit die kraan!! – Tjibbe Veldkamp & Alice Hoogstad (ill.)*
- Digibord met PowerPoint vertelplaten
- Brief ouders/verzorgers
- Speelontdekboek (te bestellen via <http://www.boekstartpro.nl/page/7134/>)

Organisatie

Kringvorm

Doel

Aan het eind van het leesgesprek hebben de leerlingen ervaren dat tekst en beeld samen het verhaal vertellen.

Kom uit die kraan!!

Tjibbe Veldkamp & Alice Hoogstad

Groep 1 & 2

© 2018 Iselinge Hogeschool

KERN

Lees het verhaal voor. De leerlingen kijken mee met de vertelplaten van de PowerPoint. Tijdens en na iedere plaat (het zijn dubbele bladzijden) worden gerichte vragen gesteld. Hieronder worden enkele suggesties gegeven.

- Plaat 1: *Welke grote machines zie je? Waar is de wals, cementwagen, hijskraan?*
- Plaat 2: *Wat is een keet? Wat doe je daar? Waarom zouden ze daar eten? Waarom mag niemand de bouwplaats op, denk je?*
- Plaat 3: *Hoe zou jij je voelen tegenover zulke jongens? En waarom?*
- Plaat 4: *Wat gaat Bart doen, denk je? Wat vind je ervan dat de jongens de politie bellen? Zou jij ook de politie bellen als je de jongens geweest zou zijn?*
- Plaat 5: *Is Bart ook geschrokken? Hoe zie je dat?*
- Plaat 6: -
- Plaat 7: *Is Bart echt gek geworden? Waarom zou hij dat doen? (nog niet uitleggen!)*
- Plaat 8: *Wat gaat Bart op de hijskraan doen denk je?*
- Plaat 9: *Wat gaat Bart nu doen denk je? Zou hij (meteen) uit de kraan komen?*
- Plaat 10: *Wat heeft Bart allemaal gedaan? Hebben die grote jongens echt niets gedaan?*
- Plaat 11: *Wijs de kinderen op de boeven op de plaat. Hebben jullie de boeven al eerder gezien in het verhaal?*

Stop nu met voorlezen. Geef iedere leerling een eigen prentenboek. Geef ze de tijd om er even in te bladeren. Vertel vervolgens dat je het boek nog een keer gaat lezen. Begin met het lezen van de flaptekst. Stimuleer de leerlingen om mee te bladeren met het verhaal en goed naar de plaatjes te kijken. Praat gedurende het verhaal met de leerlingen over de volgende aspecten: de boeven, de vluchtauto en de politieauto.

- Plaat 12: *Hoe zou jij je voelen als je deze beloning zou krijgen? Wat vind je ervan dat hij een beloning krijgt? Kan je ook snappen dat [naam leerling] hier anders over denkt?*

SLOT

Bespreek het gesprek kort na en trek de conclusie dat de illustraties een groot deel van het verhaal vertellen. Vertel dat de leerlingen het boek mee naar huis krijgen. Maak de leerlingen enthousiast om er thuis ook in te lezen met ouders/verzorgers. Geef aan wanneer ze het boek weer mee terug moeten nemen. Geef de leerlingen ook een speelontdekboek en een informatiebrief mee voor de ouders/verzorgers.

Huiswerk volgend gesprek

De leerlingen nemen het prentenboek en het speelontdekboek mee naar huis. Het volgende leesgesprek moet het boek weer worden meegenomen. Ouders krijgen de informatiebrief, waarin ze worden gemotiveerd om thuis ook met het prentenboek aan de slag te gaan.

Kom uit die kraan!!

Tjibbe Veldkamp & Alice Hoogstad

Groep 1 & 2

© 2018 Iselinge Hogeschool

Thema: personages (goed en fout)

In het verhaal komen verschillende personages voor. Bart komt aan het begin van het verhaal erg ondeugend over, omdat hij allerlei dingen doet die niet mogen. Aan het eind van het boek krijg je ineens een heel ander beeld van Bart. Hij had helemaal geen kwade bedoelingen, maar handelde juist als een dappere held. Zien de leerlingen in dat Bart een ander karakter blijkt te hebben dan in eerste instantie wordt gedacht?

INLEIDING

Blik kort terug op het vorige leesgesprek.

- *Waar ging het verhaal ook alweer over?*
- *Wie kwamen er allemaal voor in het verhaal?*
- *Ga nu in op de karakters van de personen. Je weet nu meer over de mensen uit het boek. Kun je iemand uit het boek noemen die je stout vond? En iemand die je lief vond?*

Laat vervolgens d.m.v. modellen zien wat de opdracht is. Doe dit aan de hand van een voorbeeld uit het boek. Bijvoorbeeld plaat 4: *Bart loopt op de bouwplaats. Daar mag je helemaal niet komen. Dat vind ik wel heel erg stout, dus ik plak dit gezichtje bij Bart (plak een post-it met een rood gezichtje bij Bart)*. Vertel dat het verhaal wordt voorgelezen en dat de leerlingen gezichtjes bij de personen mogen plakken. Benadruk dat het er om gaat wat een leerling zelf van een personage vindt in een bepaalde situatie.

KERN

Zorg ervoor dat iedere leerling een eigen prentenboek heeft en deel de post-its uit. Lees vervolgens het hele verhaal voor. Geef na iedere plaat de leerlingen de tijd om post-its in hun eigen prentenboek te plakken.

Ga daarna per plaat met de leerlingen in gesprek. Laat zo veel mogelijk leerlingen aan bod komen.

- *Wie heeft er een post-it geplakt? Welke? Waarom? Wie had er een ander gezichtje geplakt? Kan je ook snappen dat [naam leerling] een ander gezichtje heeft geplakt?*
- *Besteed aandacht aan de verschillende antwoorden van leerlingen.*
- *Leg verbanden in het verhaal. Het kan bijvoorbeeld zijn dat Bart op de ene plaat lief gevonden wordt en op de andere plaat stout.*

SLOT

Blik terug op het gesprek en laat de leerlingen tot slot nadenken over de vraag: *Wat als iedereen in het boek lief was geweest? Hoe zou het verhaal dan zijn?*

Leesgesprek 2

Tijdens dit leesgesprek gaan de leerlingen in gesprek over de karakters van de personages. De leerlingen denken na over wat ze van de personages in verschillende situaties vinden. Dit laten ze weten d.m.v. het plakken van post-its met gezichtjes.

Gevraagde voorbereiding

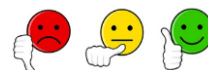
-

Tijdsduur

± 30 minuten

Benodigde materialen

- *Prentenboeken *Kom uit die kraan!!* – Tjibbe Veldkamp & Alice Hoogstad (ill.)*
- *Digibord met PowerPoint vertelplaten*
- *Post-its met gezichtjes (Bijlage 1)*

Organisatie

Kringvorm

Doel

Aan het eind van het leesgesprek hebben de leerlingen hun mening gegeven over de personages in verschillende situaties en hebben daarbij ervaren dat deze mening tijdens het verhaal kan veranderen.

Huiswerk volgend gesprek

-

Kom uit die kraan!!

Tjibbe Veldkamp & Alice Hoogstad

Groep 1 & 2

© 2018 Iselinge Hogeschool

Thema: personages (hoofd- en bijpersonages)

In het verhaal komen een heleboel personages voor. Naast ruim vijftien mensen, komt er een aantal dieren in voor. Sommige personages spelen een grote rol in het verhaal, terwijl andere personages slechts op de achtergrond aanwezig zijn. Eén van de hoofdpersonen is Bart. Hij komt op iedere bladzijde voor en is bijvoorbeeld de enige met een naam. Met de leerlingen kun je in gesprek gaan over de verschillende rollen van de personages in het verhaal. Kunnen de leerlingen hoofd- en bijpersonen onderscheiden?

INLEIDING

Lees het verhaal voor aan de hand van de vertelplaten op het Digibord. Geef vooraf de volgende luistervraag: *Wie doen er allemaal mee in het verhaal?*

Bespreek na het voorlezen welke personages er allemaal in het verhaal voorkomen. Ga in gesprek over de volgende vragen:

- *Waarom zouden sommige personages groot getekend zijn en andere klein?*
- *Hoe heten de personages in het boek? Waarom heeft alleen Bart een naam?*
- *Wie zijn de belangrijkste personages in het verhaal? Hoe weet je dat?*

Concludeer vervolgens dat sommige personages op bijna iedere bladzijde staan en dat die heel belangrijk zijn in het verhaal. Bijvoorbeeld Bart. Vertel en laat de kenmerken van een hoofdpersoon zien: komt bijna op iedere bladzijde voor (vaak groot en op de voorgrond afgebeeld), doet veel in het verhaal, staat vaak op de voorkant van een boek en heeft vaak een naam.

Leg uit dat er ook personages zijn die je maar heel weinig ziet en dat die niet veel doen in het verhaal. Bijvoorbeeld de man op de ladder op plaat 3.

Leesgesprek 3

In het derde leesgesprek gaan de leerlingen kijken naar de hoofd- en bijpersonen in het verhaal. Eerst wordt het verhaal nogmaals voorgelezen. Vervolgens wordt er gesproken over het verschil tussen hoofd- en bijpersonen. Uiteindelijk gaan de leerlingen aan de slag met een staafgrafiek, waarin duidelijk wordt welke personages een grote rol en welke personages een minder grote rol spelen in het verhaal.

Gevraagde voorbereiding

-

Tijdsduur

± 45 minuten

Benodigde materialen

- Prentenboeken *Kom uit die kraan!! – Tjibbe Veldkamp & Alice Hoogstad (ill.)*
- Digibord met PowerPoint vertelplaten
- Werkblad staafgrafiek (Bijlage 2)
- Kleurpotloden

Organisatie

Kringvorm, tweetallen

Doel

- Aan het eind van het leesgesprek hebben de leerlingen onderscheid gemaakt tussen de hoofd- en bijpersonen in het verhaal.

Kom uit die kraan!!

Tjibbe Veldkamp & Alice Hoogstad

Groep 1 & 2

© 2018 Iselinge Hogeschool

KERN

Maak tweetallen. Geef ieder tweetal een prentenboek en een werkblad. Vertel vervolgens wat de opdracht is. *Jullie gaan kijken welke personages belangrijk zijn in het boek en welke personages niet zo belangrijk zijn. Jullie gaan tellen hoe vaak een personage voor komt in het verhaal. Bijvoorbeeld Bart. Je bekijkt elke bladzijde. Iedere keer als je Bart ziet, kleur je een hokje boven het plaatje van Bart.* Doe een paar bladzijden voor (d.m.v. modellen). Gebruik voor iedere personage een andere kleur.

Laat de leerlingen vervolgens in tweetallen aan de slag gaan met de opdracht.

N.B.

- Deze opdracht kan ook klassikaal worden uitgevoerd. Dit is vooral bij jonge kleuters aan te raden.
- Er kan eventueel gebruik worden gemaakt van concreet materiaal, zoals blokjes, om de grafiek te maken.
- Spreek af dat het hele boek mee doet (dus ook de kaft en de eerste bladzijden).
- Laat de grote jongens, de bouwvakkers, de boeven en de politie steeds als één tellen.

SLOT

Bekijk samen de eindresultaten. Bespreek de staafdiagram. *Welke personages kwamen heel vaak voor in het verhaal? Welke personages kwamen niet zo vaak voor? Hoe zie je dat in de grafiek?*

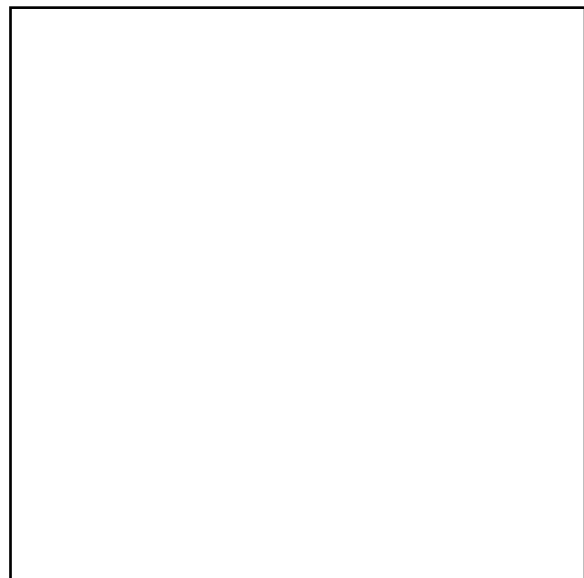
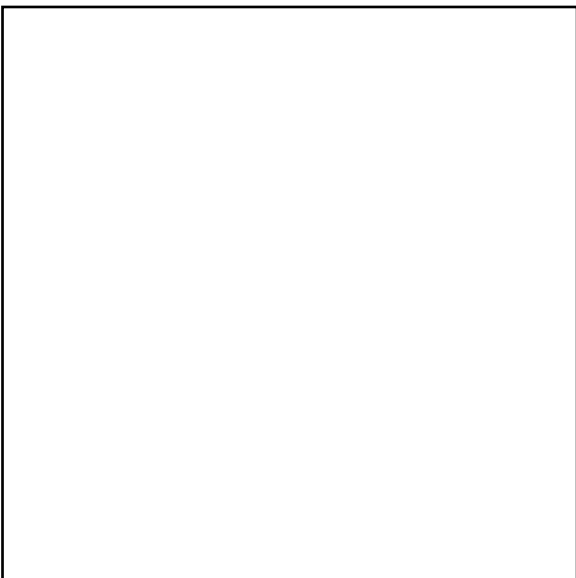
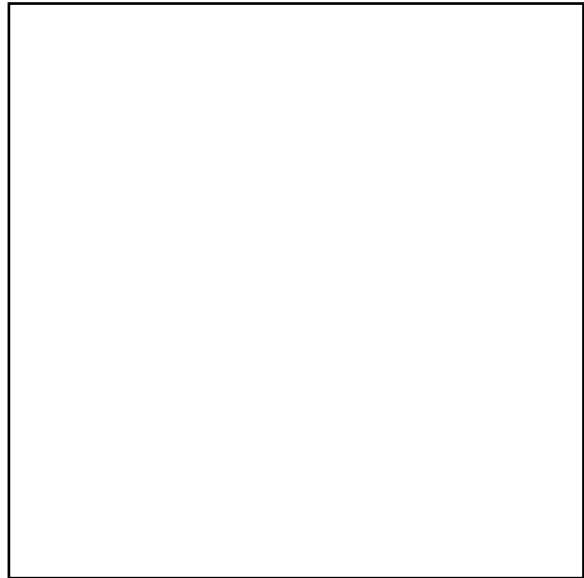
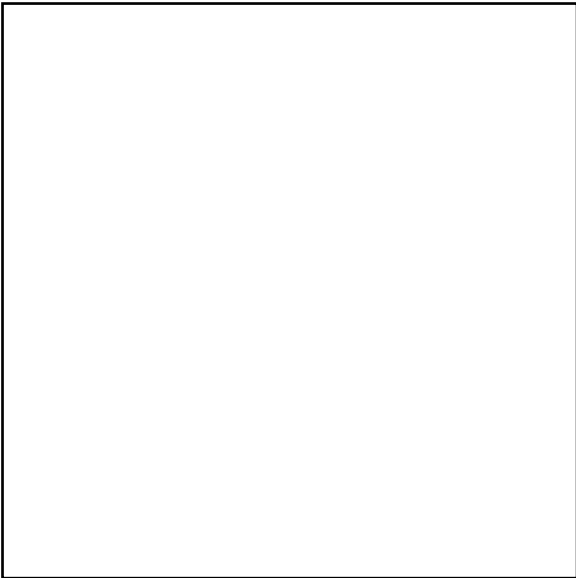
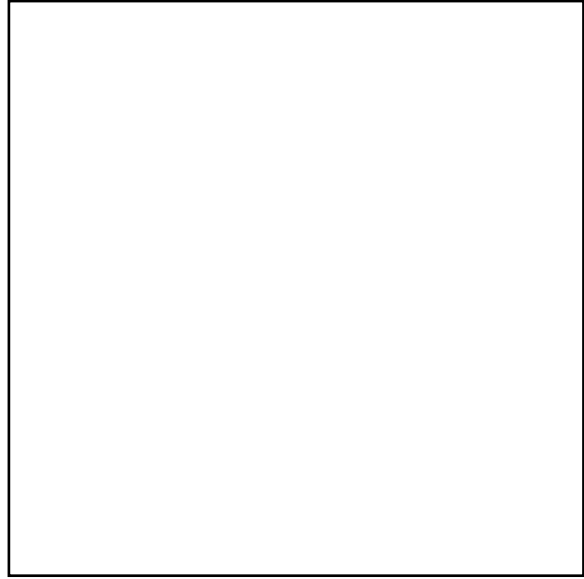
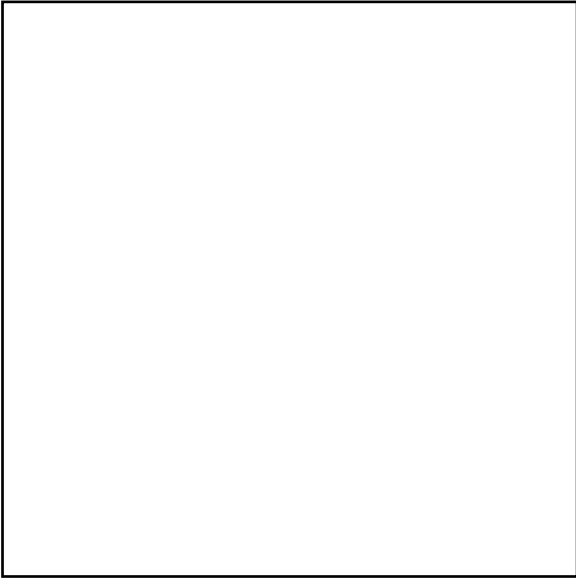
- Bespreek de verschillen tussen de grafieken van de leerlingen. Dit kan bijvoorbeeld komen, doordat de grote jongens op plaat 1 en 2 over het hoofd worden gezien.
- Sta kort stil bij een personage dat redelijk vaak te zien is op de platen, maar toch geen grote rol speelt in het verhaal (bijv. de hond). De volgende vraag kan hier inzicht in geven: *Stel de hond kwam helemaal niet in het verhaal voor; was het verhaal dan anders geweest?*
- Concludeer welke personages belangrijk zijn in het verhaal en welke minder belangrijk zijn.

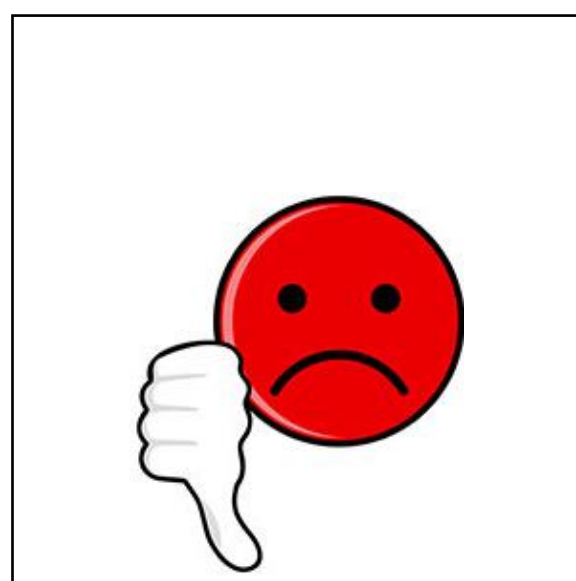
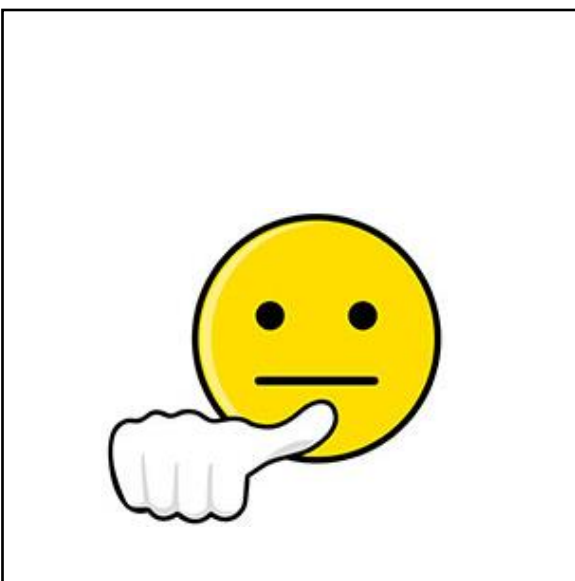
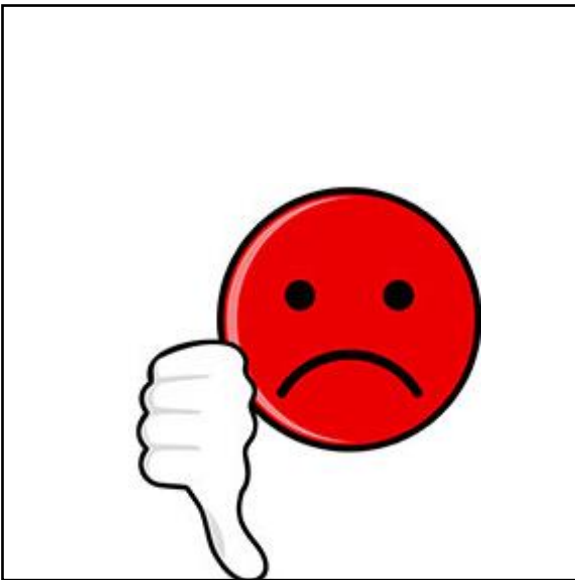
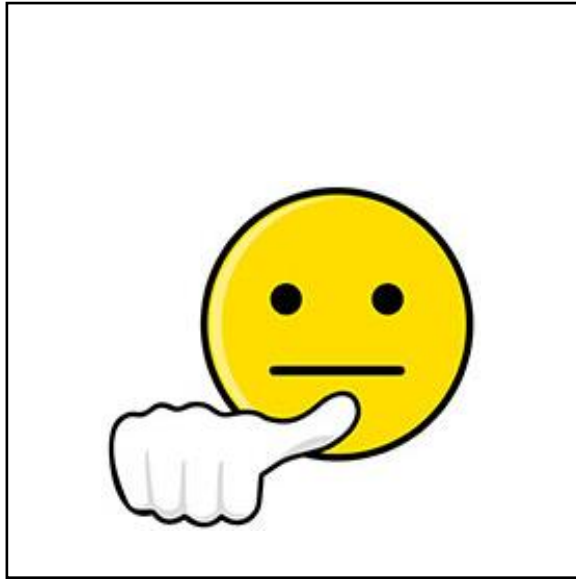
Huiswerk volgend gesprek

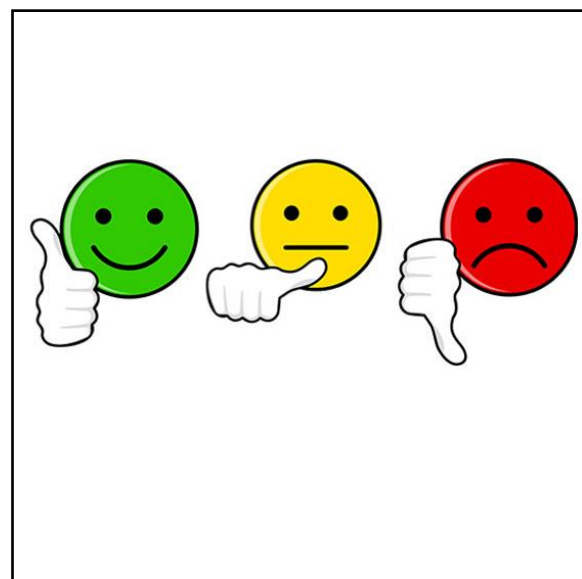
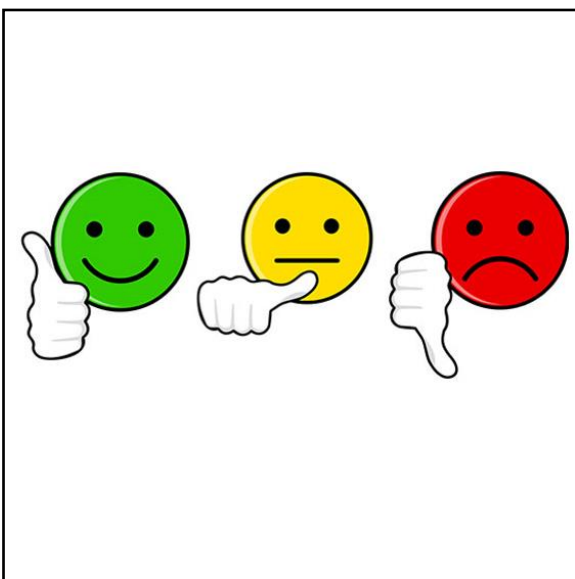
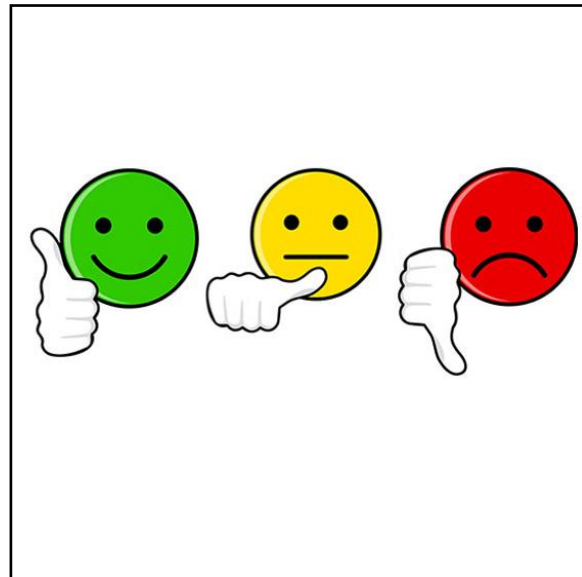
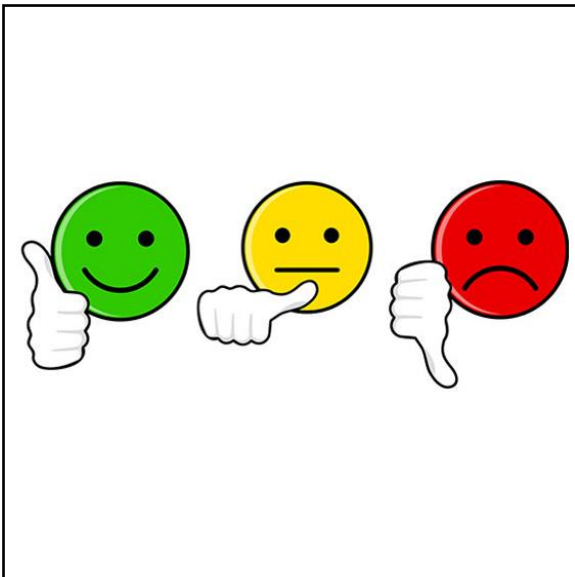
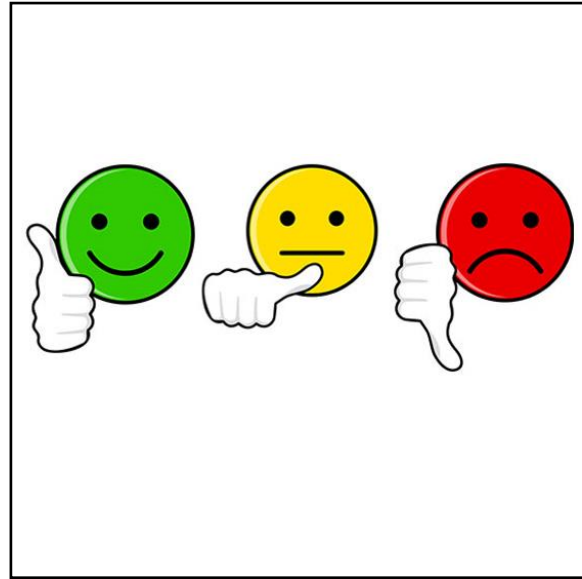
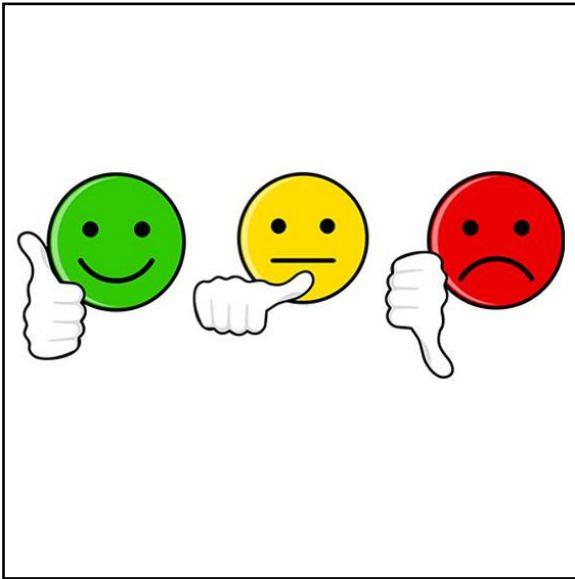
-

Bijlage 1: Stappenplan gezichtjes printen op memoblaadjes

- Stap 1: Print de mal voor de memoblaadjes op pagina 7.
- Stap 2: Plak de zelfklevende memoblaadjes precies in de vakjes op de zojuist uitgeprinte mal.
- Stap 3: Plaats het blad met de memoblaadjes in het papierreservoir van de printer.
(Let erop dat u het blad zó in het reservoir plaatst dat de gezichtjes op de memoblaadjes worden geprint en de plakrand als eerste door de printer heen gaat!)
- Stap 4: Kies één van de twee bladen met de gezichtjes.
- Stap 5: Print het blad met de gezichtjes.
- Stap 6: Haal de memoblaadjes van de mal.
- Stap 7: Als u voor de drie gezichtjes op één memoblaadjes heeft gekozen, knipt u de gezichtjes apart uit. Zorg er wel voor dat de plakrand behouden blijft.

Bijlage 2: Werkblad staafgrafiek

